mc

monumenten
commissie

EEN TUIN ALS BINDMIDDEL

Het klinkt als een droom. In de overvolle Randstad op een landgoed wonen met een hectare grond, waar je zelf je eigen groenten en fruit produceert. Niet als baron of jonkvrouw, maar met zo'n vijftig huishoudens. Dat is 'Geworteld Wonen'. Groen, gezond, ondernemend, duurzaam en leuk! De eerste groep bewoners heeft deze droom op initiatief van Jeroen Simons van architectenbureau Inbo en Alex Sievers van Beyond Now inmiddels uitgewerkt tot een concreet plan dat vanaf november dit jaar gebouwd zal gaan worden. Op de plek van de voormalige buitenplaats Sion in RijswijkBuiten komen straks ongeveer 47 appartementen en eengezinswoningen, een gemeenschappelijke schuur om te werken of te hobbyen en vooral héél veel (moes)tuin.

Tekst: Alex Sievers
Fotografie: Arnold Homan

Voetbalveld aan gemeenschappelijke ruimte

In Geworteld Wonen bepalen bewoners zelf hoe de woningen eruit moeten zien, welke duurzaamheidsmaatregelen van belang zijn en wat er gebeurt op de gemeenschappelijke gronden. Natalie Lorenz, ruimtelijk planvormer bij het Hoogheemraadschap, is een van de toekomstige bewoners en al vanaf het begin bij het project betrokken. Voor haar was haar grote hobby tuinieren de reden om zich aan te melden. "Nu heb ik in onze kleine achtertuin in Delft een cementbak van 50 x 50 cm met radijs, wortel en pompoen. Straks hebben we gezamenlijk een voetbalveld aan gemeenschappelijke ruimte. Onze kinderen hebben dan ook veel meer ruimte om te spelen in al dat groen, om boomhutten te bouwen of te ervaren wat groeit en bloeit in de moestuin." Zoiets is in de Randstad normaliter niet meer mogelijk, geeft Natalie aan. Onbetaalbaar en ook ruimtelijk ongewoon. Collectief kan het wel. Natalie en haar man hebben zich ingeschreven voor een hofwoning. "Het is geweldig dat we als bewoner ook de woning en onze eigen kavel kunnen mee-ontwerpen."

"Het is de combinatie van je eigen stukje en iets van ons allen waar je elkaar kunt ontmoeten. Iedereen heeft zijn eigen huis, zijn eigen plek en als je samen iets wilt doen, dan kun je dat opzoeken in de collectieve buitenruimte van maar liefst 8.000 m²", zegt Cindy Raaphorst, net als Natalie ook al vanaf 2012 betrokken. In die buitenruimte komen naast de moestuin ook een boomgaard en een speelplek voor kinderen. De moestuin krijgt een gemeenschappelijk deel, maar ook is er ruimte voor de kopers om zelf wat te experimenteren. Naast het collectieve element ligt de kracht van Geworteld Wonen in de ambitie voor de thema's ecologie, stadslandbouw en gezondheid.

"Voor mij is Geworteld Wonen in zijn concept bijzonder", zegt Alex Sievers, namens Beyond Now een van de initiators van het plan. "De tuin is het element dat de harten van de toekomstige bewoners sneller doet kloppen. De tuin is het bindmiddel om met elkaar te bouwen aan een nieuw stukje samenleving. Dat maakt dat de woningkopers er samen de schouders onder willen zetten en dat ze snappen dat niet iedereen altijd dezelfde mening hoeft te hebben om een ideaal na te streven. De tuin met al zijn variatie is in mijn ogen een prachtig voorbeeld van wat we met een gezocht woord ook wel de participatiesamenleving noemen. Genieten van het groen en ook nog eens een bijdrage leveren aan een duurzamere maatschappij gaan daarin mooi mee".

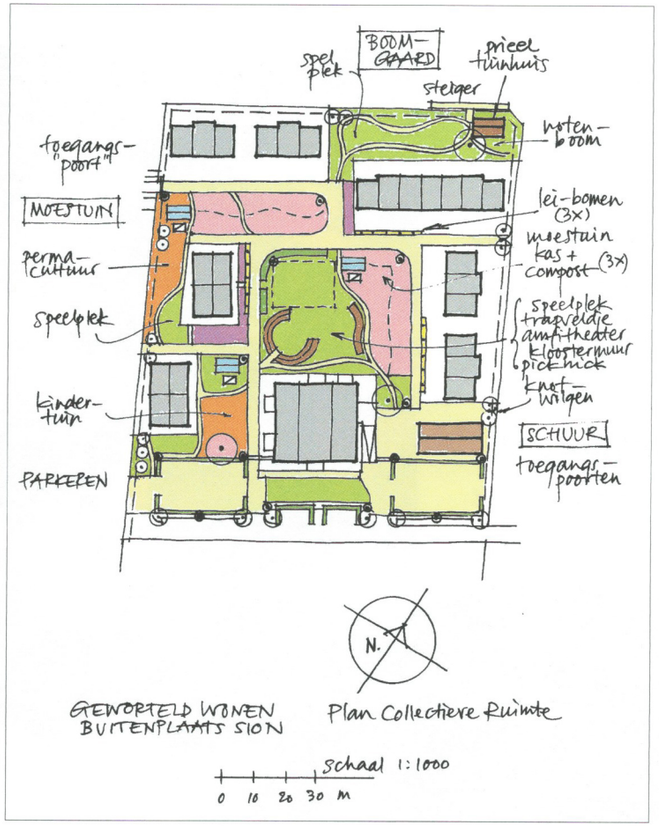

Woningen met heel veel (moes)tuin.

Tussen Rijswijk en Delft wordt een nieuw woongebied gerealiseerd. Op het terrein lag oorspronkelijk het klooster en later de buitenplaats Sion; in de loop van de 19e eeuw is het omgevormd tot hoogwaardig kastuinbouwgebied. Elementen van de buitenplaats zijn nog steeds aanwezig, zoals de huisplaats, de omgrachting, hekpalen bij de entree, restanten van het bouwhuis en toegangswegen. De Monumentencommissie is gevraagd een bijdrage te leveren om de oude buitenplaatscultuur met de rijke tuinkunst en de tuinbouwtraditie van het gebied te verbinden met de nieuwe woonfunctie. Jan-Willem Edinga van de Monumentencommissie heeft een presentatie gehouden over de betekenis en het gebruik van historisch waardevolle tuin- en landschapselementen in stedenbouwkundige en landschappelijke opgaven. Deze heeft het concept Geworteld Wonen in hoge mate geïnspireerd.